SANDARA

THE LEAGUE

LITHUANIAN NEWSPAPER

SANDARĄ
Published by the Lithuanian National League of America
Consisting of 100 Branches Located in all Principle Cities of the United States
MAIN OFFICE
814 W. 33rd St., Chicago Ill.
Calumet 6191

METAI XXV — PENKTADIENIS, VASARIO-FEBRUARY 25 D., 1938 M. — No. 8

Gruožai

Rašo V. G.

O Kur Lietuvių Kandidatai?

Amžinas Nusileidimas Nėra Sveikas.

Kas Dedasi Vilniuje?

Kiekvienas Atlikim Savo Dalį.

Chicagos lietuviai turi daug politinių kliubų, bet nelaimei, gerą dalį jų valdo netiesioginiu budu airiai. Keletas musų vadų šiaip taip išsiprašė sau darbelius ir tuomi džiaugiasi, užmiršę visus kitus dalykus.

Neužilgo Chicagoj įvyks balsavimai. Vietiniai lenkai turi išstatę virš 30 savų kandidatų, kuriuos indorsuoja demokratų partija. O ką gi lietuviai siulo? Nieko! Jie nepasirupino įsprausti net nei vieno savo kandidato!

—::—

Mes esame drąsus vieni kitus pakritikuoti arba svaidyti akmenius Lietuvos pusėn; turim neblogą apetitą pravardžiuotis ir pasigirti, bet kai atsiduriam amerikoniškos politikos dirvoj, tai mus kas nenori, tas nevedžioja.

Suvienytose Valstijose visi piliečiai turi lygias teises. Kol ateiviai nebuvo apsipratę su šia šalim, tol airiai turėjo politinį monopolį. Vienok dabar padėtis pasikeitė ir visos tautinės grupės ima veržtis į priešakį. Neturėtų snausti ir lietuviai.

—::—

Pradžioj šios sąvaitės, Vasario 24 dieną ir estų tauta šventė dvidešimts metų savo nepriklausomybės sukaktuves. Estija, kaip ir Lietuva buvo priversta sunkiai kovoti už savo nepriklausomybę. Bet ji buvo laimingesnė tuomi, kad neturėjo šale savęs lenkų ir nenustojo savo sostinės.

Estija turi apie 1,300,000 gyventojų. Svarbiausi jos mies tai yra: Talinas su 135,000 gyventojų, Tartau (Dorpatas) —65,000. Prieš porą mėnesių estai atsikratė diktaturos ir grįžo prie demokratinės valdymo formos.

—::—

Keletas dienų atgal Vilniuje įvyko nepaprastai reikšmingai incidentas. Vienas lenkų laikraštis "Dziennik Wilenski" kokiu tai budu pakritikavo mirusį Juozą Pilsudskį. Cenzura tą straipsnį praleido, bet kariška vyriausybė paskaitė tą įžeidimu.

Už keletos dienų įvyksta "atsiskaitymas." Trejetas desėtkų karininkų užpuola laikraščio ofisus, smarkiai sumuša darbininkus ir redaktorius, o spaustuvę—sudaužo ir išdrasko.

Valdžia, kurios cenzorius praleido straipsnį, neišdrįsdama priešintis smurtininkams paskelbė uždaranti tą laikraštį visiems laikams.

Tai tokie dalykai dedasi šiandieninėj Lenkijoj.

—::—

Nors musų tautiečiai lietuviai daug laiko pašvenčia aprupinimui kasdienių gyvenimo reikalų ar tai profesijoj, ar bizny, ar paprastam darbe, vienok nei vienas lietuvis neprivalėtų atsisakyti nuo dalyavimo kulturiniam ir tautiniam veikime.

Prisidėkim kuom kas išgalim; vieni patarimais, kiti plunksna, treti centais ir darbu. Tegul kiekvienas įneša savo dalelę ir mes, kaip matai, sustiprinsim savo organizacijas, spaudą ir musų veikimas dar labiau išsišakos ir atneš didesnių vaisių.

—::—

Ir Lietuvos žmonės praneda keliauti orlaiviais. Neskaitant to, kad per Lietuvą eina kelios oro linijos į Maskvą, Karaliaučių, Rygą, Berlyną ir panašiai, Lietuvos susisiekimo ministerija įsteigė tiesioginę liniją iš Kauno į Klaipėdą. Skridimas iš vieno miesto į kitą tęsiasi tik valandą laiko.

Taigi, šią vasarą nuvykusi į savo seną tėvynę Amerikos lietuviai turės progos paskraidyti lietuviškais orlaiviais.

SVARBESNIEJI PASAULIO ĮVYKIAI

Anglija Nusilenkė Diktatoriams.

Rezignacija Anglijos užsienio reikalų ministerio Edeno, kuris visomis išgalėmis bandė pažaboti diktatorius, yra didelis smugis Europos demokratijai. Ateity Anglija bandys pataikauti Hitleriui ir Mussoliniui ir atiduos suėdimui tų dviejų politinių vilkų mažesnes Europos tautas.

Naujas Pavojus Klaipėdai.

Nelabai seniai Hitleris paiskelbė globėju ir visų užsienų gyvenančių vokiečių, tame skaičiuje ir Klaipėdos. Ne gana to, jis sieks atitaisyti sienų nereguliarumus ir kas bandys pasipriešinti, tas turėsiąs skaityti su "galinga vokiečių armija".

Akyvaizdoj šio viso, Lietuva turi pamato nerimauti del Klaipėdos saugumo.

Amerikiečių Spauda ir Musų Nepriklausomybės Sukaktuvės

Suėjus 20 metų nuo paskelbimo Lietuvos nepriklausomybės, amerikiečių spauda Chicagoj ir kituose miestuose plačiai aprašė ne tik įvairias pramogas, surištas su jubiliejaus minėjimu, bet ir pačią Lietuvos praeitį.

Daugelis amerikonų tur but pirmą kartą turėjo progos išgirsti, kad pasauly yra tokia valstybė kaip Lietuva.

Meilė Pirmoj Vietoj.

Buvusio Anglijos ministerių pirmininko Ramsay MacDonald duktė Ishbel neseniai susižiedavo su paprastu darbininku Norman Rigley.

Keletą metų atgal p-lė Ishbel žibėjo pasaulio diplomatų tarpe ir jos rankos ieškojo daugelis aristokratų ir turtuolių. Tačiau meilė užėmė pirmą vietą.

Rumunija Paskelbė Fašistinę Konstituciją

Pagaliau ir Rumunija prisidėjo prie diktatorinių šalių grupės. Naujojoj konstitucijoj pažymėta, kad karalius ir jo ministeriai yra pilni bosai, o parlamentas — tik šiaip sau del pagražinimo.

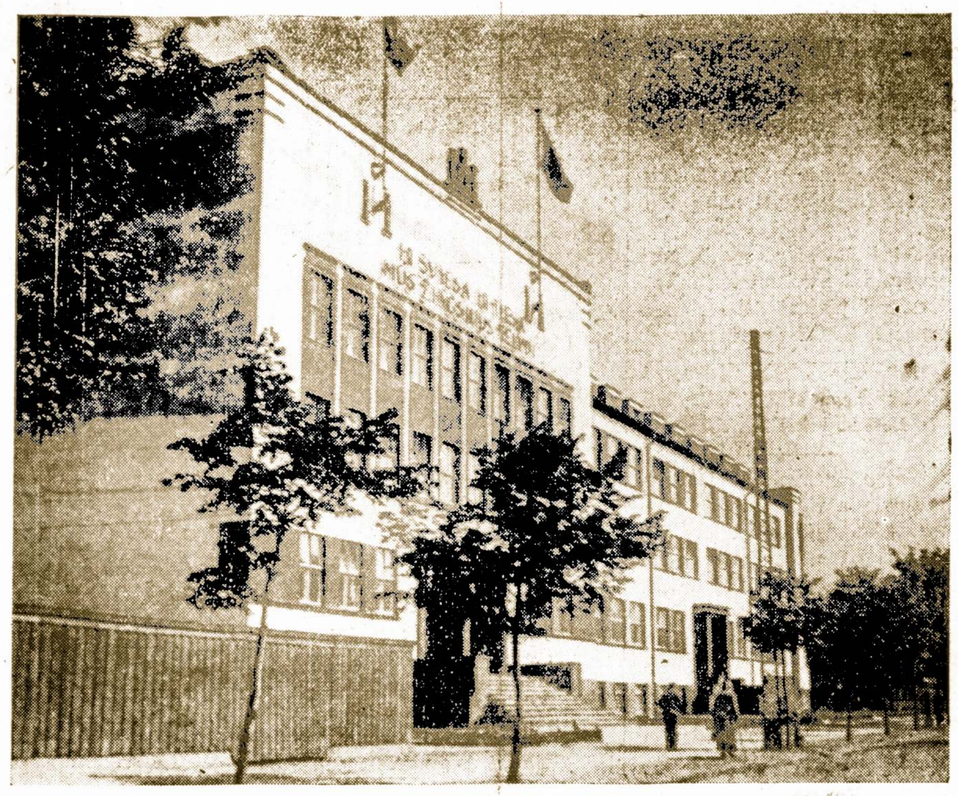

Klaipėdoje, jai prisijungus prie Lietuvos, buvo įsteigta daug lietuviškų mokyklų. Čia matome gražius Vytauto Didžiojo gimnazijos rumus, kuriuos puošia V. Kudirkos parašyto Lietuvos himno žodžiai: "Ir šviesa, ir tiesa, mųs žingsnius telydi".

Diktatoriai Skelbiasi Europos Šeimininkais

Skundžia Laivų Bendrovę Už Palaidojimą Vyro Jurų Dugne

Ponia Susan Mulryan, 2338 59th Court, Cicero, Ill. apskundė Cunard White Star laivų kompaniją už palaidojimą jos vyro, Tamošiaus, juros dugne ir reikalauja iš tos kompanijos $30,000 atlyginimo už padarytą jai moralinę skriaudą.

Tamošius, kuris buvo gatvėkario motormanas, pasimirė Rugpiučio 20 d., 1934 m., ant jurų sugrįždamas iš Airijos ir buvo po dviejų dienų jurose palaidotas, nežiurint į jo žmonos reikalavimą, kad jo kunas butų parvežtas į New Yorką.

Sov. Rusijoj Sušaudytas Generolas Alksnis

Maskva.—Buvęs oro laivyno vadas generolas Alksnis tapo sušaudytas neva už simpatizavimą Trockiui. Gen. Alksnis yra kilęs iš Lietuvos ir 1919 metais sykiu su Kapsuku buvo užėmęs Vilnių.

Sušaudyti ir du Admirolai

Karo reikalų komisaras Vorošilovas savo kalboj pareiškė jog mirties nuosprendis tapo įvykintas ir dviem Sov. Rusijos admirolam: Vladimirui Orlovui ir A. Sivkovui.

Automobilių Produkcija Nukrito 36 Nuoš.

Automobilių išdirbėjų sąjunga paskelbė, jog pereitam mėnesy pagaminta 223,100 automobilių ir trokų. Tai yra 36 nuoš. mažiau negu tam pačiam mėnesy metai atgal.

HITLERIO ŠEŠĖLIS IMA PLĖSTIS EUROPOS ŽEMYNE

NAZIAI PLANUOJA NAUJUS PERVERSMUS KAIMYNINĖSE VALSTYBĖSE

Praėjusią savaitę Hitlerio vėliavos šešėlis vėl prasiplėtė ir apdengė per 1000 metų nepriklausomai gyvenusią Austrijos valstybę. Užpraėjusią savaitę tapo "suvokietinta" Dancigas. Dabar kyla klausimas į kurią pusę šis šešėlis toliau plėsis ir ką jis reiškią —taiką ar karą?

Nors nemanome kad tas šešėlis padidėtų laike šios savaitės, bet jis vis auga ir jau siekia "Sudeten" Deutschland, Chekoslovakijoj; Klaipėdos, Lietuvoj; ir Eupen Malmedy, Belgijoj. Jeigu naziams ir toliau taip seksis kaip ligi šiol, tai už kelių metų ir šios žemės bus "suvokietintos."

Sulig hitlerininkų nuovokos šių šalių gyventojai priklausą prie tos pačios kategorijos kaip austrai ir dancigiečiai ir jie turėsią tokiu pat budu sugrįžti prie Vokietijos.

Ar tas vokiečių stengimasis atsiimti visas prieškarines savo žemes ir įsteigti savo stiprią įtaką savo kaimyninėse valstybėse prives prie taikos ar karo? Į tą klausimą stengiamasi atsakyti netik Berlyne, bet taipgi Pragoje, Kaune, Brusselyje, Paryžiuje, Londone, Ryme ir Maskvoj.

Naziai sako kad jų programas vedąs prie tikos o ne karo, nes jų nuomone, Europoj tikros taikos nebus iki tol, kol Vokietijai nebus sugrąžintos visos prieškarinės žemės.

Iki šiol buvo manoma, kad konservatyviškesnis elementas Vokietijos kariuomenėje ir ministerių kabinete galės sulaikyti Hitlerį nuo naujų avantiurų, bet praėjusieji poros savaičių įvykiai įrodė kad jis yra pilnas savo šalies valdovas ir nuo jo, daugumoj, priklausys pasaulio taika ar karas.

Kas link kitų valstybių sugebėjimo sulaikyti Hitlerį nuo naujų užsibrėžimų, tai viltis yra labai maža, nes visi Vokietijos priešai yra pasidalinę, nenusistovėję ir neveiklųs.

Lenkų Karininkai Puola Laikraščius

Šiomis dienomis Vilniuje įvyko savotiška revoliucija. Burys karininkų įsiveržė į "Dzienik Wilenski" redakciją, sumušė visus darbininkus, o spaustuvę išdraskė. Sužeistieji nuvežti ligoninėn.

Priežastis užpuolimo buvo ta, kad laikraštis įžeidęs Pilsudskio garbę. Neužilgo po šio užpuolimo aplink redakcijos namus ėmė rinktis minios, smerkdamos karininkus. Tuomet pašaukta raitosios policijos buriai, kurie išsklaidė minią.

KLAIPĖDA

BUDRIO VARDO ŠAULIŲ BURYS

Juodkrantės burio taryba pereitais metais prašė buriui duoti buvusio krašto gubernatoriaus Jono Budrio vardą. Šaulių Sąjungos vadas leido tuo vardu burį vadinti.

Buvęs gubernatorius Budrys gyvendamas Lietuvoje ir paskum budamas Karaliaučiuje, buvo dažnas svečias Juodkrantėje ir čia praleisdavo savo atostogas.

Atsako Katalikams Ir Bendram Frontui

LIETUVOS ATSTOVO p. P. ŽADEIKIO KALBA PASAKYTA BALTIMORĖJ, VASARIO 16 D.

Lietuvoje katalikai turi daugiau teisių negu kur kitur.

Baltimore, Md. — Kalbėdamas didžiuliam Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių minėjime, p. P. Žadeikis palietė ir Amerikos lietuvių nusistatymą link dabartinės Lietuvos. Turėdamas omeny kairiųjų triukšmą, p. P. Žadeikis paklausė:

Na, o kas dedasi lietuviškoje Amerikoje? Pažiurėkime į kairę ir į dešinę. Kairėje matome taip vadinamą komunistų ir socialistų "bendrąjį frontą"; bet ar ne keistoka, kad tie "draugai", akėdami viens antrą, randa galimu sutartinai dainuoti, kai užsimano viduriu einančią Lietuvos vyriausybę atakuoti; indomu, kad socialistai, demokratijos šalininkai, mano sau "bendram frontui" vadovaują, kada yra aišku, jog "bendrojo fronto" tikri vadovai yra komunistai, kurių aukščiausias idealas yra proletarų diktatura, o ne demokratija. Dėl to tai tas "bendras frontas" braška ir lyg neteptais ratais važiuoja; jis net vengia vadintis tikruoiu savo vardu, bet švaistosi "Amerikos Lietuvių Kongreso" pavadinimu. Social-komunistų bendro fronto taktika — diskredituoti Lietuvos vyriausybės veiksmus; jo tikslas — įsitvirtinti Jusų organizacijose. Bene svarbiausias social-komunistų bendrojo fronto darbas buvo parašų rinkimas ant politikos kalinių amnestijos prašymo, kuris turėjo pasiekti Lietuvos vyriausybę iki šiai dienai. Tarytum pati vyriausybė nežinotų, kas amnestijos vertas, kas ne. Tame "bendro Fronto" darbe betgi daugiau politikos, negu artimo meilės.

Kreipdamąsis į Amerikos lietuvių Romos Katalikų pakeltą "šturmą", p. P. Žadeikis pareiškė:

"Dešinėje matome vos tris savaites atgal susitvėrusį 'galingą Amerikos lietuvių katalikų centro frontą'. Taip jie patys pasivadino. Šie frontas yra nusistatęs reikalauti Kauno Universiteto reformos pakeitimo Teologijos Fakulteto naudai, kad Lietuvos vyriausybė 'sunormalintų' savo santykius su Vatikanu, etc.

Dėl laikraštinės polemikos ryšium su V. D. Universiteto reforma Lietuvoje manau užteks tiek tik pasakyti, kad atrodo lyg dešinysis frontas geistų įtikinti visus ir kiekvieną, buk Lietuvoje katalikai esą persekiojami; tokia taktika turėtų savaime išnykti kaipo dirbtinas reiškinys. Tokia akcija atrodo lyg sveikam ligos įkalbėjimas. Lietuvoje prie dabartinės prezidento Smetonos valdžios nėra ir panašumo tikybos persekiojimo, o santykiai su Vatikanu yra tokie, kad jų patobulinimas gan greit visiškai priklauso nuo pačios dvasiškosios vyriausybės laikysenos. Kai Seimas priėmė Universiteto reformą, Seimas gali, jei matys reikalo, rasti budą tą reformą pakeisti; dėl to nedera nei nusiminti, nei kerštauti".

Žinios iš Lietuvos

NEGAUDAMS PASISKOLINTI PINIGŲ, IŠ KERŠTO NUŽUDĖ MERGAITĘ

Svilalių km., Anykščių val., Adomavičiaus šuliny buvo rastas Uršulės Adomavičiutės lavonas. Kai dedic. ekspertyza nustatė, kad mergina pirma buvus nužudyta, o tik paskui įmesta į šulinį, kilo įtarimas, kad ją nužudė Adomavičių kaimynas Juozas Navikas, kuris vis prašydavęs Adomavičių paskolinti jam pinigų ir negavęs pasiskolinti keršijęs.

Tardymo keliu buvo nustatyta, kad Adomavičiutę nužudęs J. Navikas, kuris ir patrauktas tieson.

Panevėžio apyg. teismas Naviką nubaudė 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimo. Jis padavė apeliacijos skundą, kurį Rumai svarstė ir atmetė.

ŠANČIŲ KLEBONAS RENKA PARAŠUS, KAD NEIVESTŲ CIVILĖS METRIKACIJOS.

Šiomis dienomis Šančių klebonas Lumbis bažnyčioje perskaitė agitacinį raštą, kuriuo ragino žmones protestuoti prieš civilinės metrikacijos įvedimą Lietuvoje. Pabaigęs skaityti, klebonas ragino tikinčiuosius pasirašyti po peticija, kurią numatęs įteiktį vyriausybei.

Skleidžiama gandų, kad tos moterys, kurios nepasirašys prieš civilinės metrikacijos įvedimą, bus atleistos iš "gyvojo ražančiaus", katalikių moterių draugijos ir kitur.

Taip pat skleidžiama gandų, kad Lietuvoje civilinė metrikacija busianti labai pavojinga padorioms šeimoms. Esą, kas kiek norės, tas tiek ir gyvens susituokęs. Šančių gyventojų tarpe tokia agitacija reiškiamas pasipiktinimas.

SANDARA

LITHUANIAN NEWSPAPER

LITHUANIAN WEEKLY NEWSPAPER
Published Every Friday by the
LITHUANIAN NATIONAL LEAGUE of AMERICA

Editorial Office:
814 West 33rd St., Chicago, Ill. Telephone Calumet 6191

SUBSCRIPTION RATES:
In The United States per year $2.00
In Canada and All Foreign Countries per year $3.00

Entered as second class matter OCTOBER 25th, 1928, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the ACT of MARCH 3, 1879.

Sandara yra Sąvaitinis Laikraštis, leidžiamas kas Penktadienis.
Sandara yra Organas Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros,
814 West 33rd Street, Chicago, Illinois.

UŽSAKYMO KAINA:
Suvienytose Valstijose metams $2.00
Užsienyje metams $3.00

PRIĖMUS NAUJĄ LIETUVOS KONSTITUCIJĄ.

Porą sąvaičių atgal susirinkęs nepaprastam posėdžiui seimas priėmė naują konstituciją, pagal kurios bus tvarkoma Lietuvos valstybė. Jos priėmimas buvo atliktas ypatingose sąlygose. Prieš balsavimą kalbėjo tik komisijos pirmininkas A. Merkys ir valdžios atstovai. Bet, pasak "Lietuvos Aido," nei vienas tautos atstovas nepareiškė noro kalbėti del patiektojo projekto. Taigi visos ceremonijos buvo atliktos greitai ir be diskusijų.

Ant ko gi šitoji konstitucija remiasi? Pats jos teksas nurodo, jog įkvėpimas gautas garbingoj Lietuvos praeityj ir šių dienų gyvenimo aplinkybėse. A. Merkys, tačiau pareiškė, jog: "Naujosios konstitucijos projekte pamatinė mintis palikta ta pati, kaip ir 1928 metų konstitucijoje." Ministerio pirmininko pavaduotojas Stanišauskas savo kalboj į seimo narius priminė, jog gaminant šį konstitucijos projektą: "Buvo laikomąsi Tautos Vado įvairiomis progomis pareikštų minčių." Taigi čia pasireiškia šioks toks priešta ravimas.

APIE PILIEČIŲ LAISVES IR PAREIGAS.

Beabėjo, Lietuvos žmonės atydžiai ir nuodugniai bandys patirti ką gero jiems suteikia naujoji konstitucija. Buvusių partijų vadai ir veikėjai, kurie trokšta didesnės laisvės savo idėjiniems darbams teirausis ir spėlios apie suvaržymų panaikinimą.

Naujosios konstitucijos 111 skyriuje, 25 straipsny apie organizacijų laisvę štai kas pasakyta: "Valstybė saugo piliečių visuomeninio veikimo laisvę, ypač spaudoje, draugijose, susirinkimuose, žiurėdama, kad jis nebutų veikiamas kenksminga valstybei kryptimi."

Šį punktą gali aiškinti kaip tik nori. Pagal jį galima but kritikuoti valdžią ir jos atstovus, bile tik negriauni valstybės pamatų. Bet iš kitos pusės tas pats punktas galima naudoti prieš kiekvieną asmenį, organizaciją ar spaudos organą, kuris nesutinka su esama padėtim ir, sakysim, reikalauja, kad valdžios priešaky atsistotų Dr. L. Bistras ar adv. M. Šleževičius.

Matyt, konstitucijos autoriai paliko valdžiai liuosas rankas interpretuoti konstituciją sulig savo nuožiuros. Mes tikimės, jog tas interpretavimas bus ne siauras ir ne vienpusiškas. Šiais laikais nėra tiek svarbu vieno ar kelių asmenų gerovė, bet visos tautos.

PRISIMINIMAI PASKATINS MUS PRIE NAUJŲ DARBŲ.

Pereitą ir dalinai ši "Sandaros" laida tapo pašvęsta Amerikos lietuvių tautiniam atgimimui ir jų kovoms už Lietuvos nepriklausomybę.

Malonu yra prisiminti tą praeitį, kuri yra musų gyvenimo dalis. Ypač kai toji praeitis yra artimai surišta su svarbiu įvykiu ir laimėjimu.

Mes neturim noro ir palinkimo girtis arba aukštinti save ypatingais nuopelnais Lietuvos atžvilgiu. Tie išeiviai, kurie rupinosi savo tėvų žemele jautė pareigą ir sykiu smagumą dirbti iraukauti Lietuvos išsivadavimui.

Buvo musų tarpe ir tokių, kurie kaip dabar, taip ir anais laikais nepaisė kas atsitiks su Lietuva ir jos žmonėmis. Jie tarnavo svetimiems ir labai dažnai bakstelėdavo peiliu į pašonę lietuviškam judėjimui. Šiandie tie patys žmones atranda kitokių priemonių demoralizuoti ir trukdyti Amerikos lietuvių tautinį progresą.

Pradedant, taip sakant, naują laikotarpį lietuvių tauta ir sykiu jos išeivija turėtų pasilikti gyvu organizmu, nuolat augančiu ir stiprėjančiu. Tie atsiminimai, kuriuos sukėlė mumyse 20 metų nepriklausomybės jubiliejus, privalo paskatinti naujiems darbams ir žygiams Lietuvos, išeivijos ir šios šalies gerovei.

APZVALGA

PROF. A. SENN KELIASI Į PHILADELPHIA

Keletą metų dėstęs lietuvių kalbą ir kitus dalykus Wisconsino Universitete, prof. A. Senn neužilgo persikels į Pennsylvanijos Universitetą, Philadelphijoj.

Jam išvykus iš Wisconsino lietuvių kalbos katedra gali buti visai uždaryta, jei vietiniai lietuviai nepasirupins jos apsaugojimu.

Todel patariam visiems Wisconsino lietuviams pasiųsti univeriteto vadovybei kuodaugiausia prašymų, kad į vietą pasitraukiančio prof. A. Senn butų paskirtas kitas lietuvis profesorius dėstyti musų kalbą.

Jei lietuviai nepasinaudos proga, tai skiriami lietuviškai katedrai pinigai atiteks lenkams ir kitiems slavams.

NEŽINO KAM VIENAS MEDALIUS PRIKLAUSO.

Tarpe gavusių iš Lietuvos ordinų yra viena pavardė, kurios Chicagoj negali įskaityti. Matyt, įdėta nereikalinga raidė ir ji sukėlė visas komplikacijas.

Dabar reikės rašyti į Kauną atsiklausiant kam ištikro tas ordinas priklauso.

BAJORIŠKA LIETUVIŲ DVASIA

Chicagoj yra dar nemažai lietuvių, kurie didžiuojasi savo lenkiškumu. Vienoj maisto krautuvėj Bridgeporte teko nugirsti tulos "bajorės" nuo Raseinių argumentavimas:

"Lietuviai yra chamai ir mužikai; ateis lenkai ir užims juos . . ."

Į tai jaunas, čia gimęs lietuviukas atsakė:

"Lenkai nerastų kelio į Lietuvą; jie per daug kvaili. Kai nuvažiuoja į skerdyklas, tai ir į kiaules kalba lenkiškai, nors tos pačios kiaulės neturi jokio patraukimo priklausyti prie jusų bajorų."

APAŠTALAS POVILAS IR KOMUNISTAI

Vienas komunistų lyderiukas—L. Pruseika surado, jog tarp apaštalo Povilo ir komunistų esąs dvasinis giminingumas.

Gal but. Savo laiške į Romėnus, apaštalas Povilas pasakė:

"Ir jie iškreipė garbę nesmertelno Dievo į abrozą smertelno žmogaus ir paukščių ir keturkojų ir slenkančių gyvuolių.

Tikėdamiesi išmintingi esą, jie durniais pastojo . . ."

Aišku, jog tarp šių apašt. Povilo žodžių ir komunistų yra tikras panašumas!

TAS LENGVA PADARYTI

"Draugo" prof. Kampininkas savo žargoniškoj kalboj štai ką pareiškia:

"Aną dien aš savo delną paaperavojau sandariečių red. Vaidylai, jei jis įrodys kada Katalikų Federacija yra nutraukus trečdalį siunčiamų aukų Vilniaus lietuviams."

Prof. Kampininkas tegul pažiuri į savo delną ir jis prisimins kiek jo atstovaujama federacija yra pasilaikiusi surinktų Lietuvi aukų. 25% butų tik minimalė suma.

Skaitykite ir Remkite Savąją Spaudą.

O KAS GI JUS TOKIE ESATE?

"Naujienos" dažnai" prikai šioja sandariečiams fašizmą. To dienraščio vedėjai vis dar tiki, su davatkos užsispyrimu, jog pravardžiavimas kitų ir falšyvi liudijimai atneš jiems didelę garbę ir sustiprins jų grupę.

Vyrai, jus apsirinkate. Politiškas "kutlegeriavimas", nors yra pelningas biznis, bet garbės ir visuomeniškos naudos neatneša.

PASTABOS

Kai Iš "Laisvosios Minties" Pasitraukė Dr. J. Šliupas

Dr. J. Šliupas pradėjo leisti "Laisvąją Mintį" sausio m. 1910 metais. Tas žurnalas buvo pašvęstas moksluj ir kovai su religiniais prietarais. Bet po penkių metų jis pavargo ir "L. M." perleido kitiems.

Naujieji leidėjai nusprendė įvesti reformas ir pasuko kiton pusėn. Vietoj karingo laisvamaniškumo nutarta: "Rupintis Amerikos lietuvių viešomis bei parapijinėmis mokyklomis, kudikiais ir pedagogika . . . Neužmirš ir moterių reikalų ir vienu, kitu piešiniu apibudins jų veikimą."

Aišku, su tokia programa toli nenueisi. Už poros mėnesių "Laisvoji Mintis" jau buvo palaidota.

Viskas Subirėjo į Šupulius

Pradžioj 1915 metų Amerikos lietuvių srioviniai santykiai buvo labai įtempti. Trys svarbesnės grupės: tautiečiai, katalikai ir socialistai kovojo tarpusvy visuose frontuose. Akyvaizdoj visų šių faktų, vienas tautiškas laikraštis štai ką pasakė:

"Pas mus apie meilę nebėra ko ir kalbėti—jos vietą užėmė pavydas. Apie tiesos ieškojimą niekas nebeužsimena, nes skubinas vieni kitus suniekinti ir diskrediutoti; oponentas bando pastatyti melagiais, o save išaukštinti." Pasak to laikraščio, nebelikę nei doros.

S. VITAITIS

S. Vitaitis yra ilgametis darbuotojas Amerikos lietuvių tautinėj dirvoj. Iškalbingas, nuoširdus savo įsitikinimuose.

Idėjiniai jis yra tvirtas, kaip ąžuolas. Bunant "Tėvynės" redaktoriu, jam teko sutikti nuolatinių užpuolimų net iš kelių pusių.

Bet S. Vitaitis budamas kovotoju, drąsiai gina tautinius ir demokratinius principus.

Austrijos kancleris Schuschniggs savo kalboj pareiškė ginsiąs savo krašto nepriklausomybę.

SUDIEV LIETUVA!

—ooo—

Sudiev Lietuva,
Man linksmai buvo.
Gyvent savo šalelėj,
Širdis man skaudžia,
Skaudžia ir gaudžia.
Svetimojon važiuojant.
Sudiev tėveliams,
Broliams, sesėlėms!
Gal nepasimatysim.
Sudiev Anykščiams,
Sudiev Utėnams,
Sudiev Lietuvos kalnams.
Kažin ar grįžšiu,
Maž ir supusiu.
Žieminių gudų pusėj.
Jei ir sugrįžšiu—
Savo šalelėn,
Ašarelėm paplusiu.
Gal rasiu vargus,
Nelaimes, bėdas,
Gal nebrasiu tėvelių.
Gal visa mano
Širdies palaima
Bus ant šaltų kapelių.

DR. M. J. VINIKAS

Dr. M. J. Vinikas per ilgus metus stovėjo priešaky Amerikos lietuvių, kaipo kovotojas už Lietuvos nepriklausomybę ir yra išeivijos vadu.

Dabar jis yra SLA. sekretorium.

ADV. J. BORDEN-BAGDŽIUNAS

Adv. J. Borden-Bagdžiuno vardas visiems žinomas ne tik iš "Laisvės Varpo" laikų, bet ir iš pastarųjų trejeto metų, kai jis vadovavo A. R. Sporto komitetui.

Adv. J. Borden-Bagdžiunas kaip buvo, taip ir tebėra pilnas neišsemiamos energijos.

ADV. F. BRADCHULIS

Adv. F. Bradchulis užima garbingą vietą Amerikos lietuvių veikėjų tarpe. Jis yra tėvas daugelio tautinių organizacijų ir įstaigų.

Tvirtu lietuviu ir geru darbuotoju jis tebėra iki šiai dienai.

Pradedant 21 Lietuvos Nepriklausomybės Metus

Minint Lietuvos Nepriklausomybės 20 metų sukaktuves, mes negalėjome pasitenkinti su paprasto dydžio "Sandaros" laida, nes nebutum galėję kiek plačiau pakalbėti apie Amerikos lietuvių darbuotę ir suteiktą Lietuvai paramą jos vargingiausiose valandose. Del to tai ir buvo nuspręsta padidinti iki 24 pusl. Medžiagos tai laidai tiek suplaukė, galėję butum išleisti didesnę, negu kad buvo numatyta. Bet iškalno nenumatytos kliutys neleido mums atlikti tai, kas buvo numatyta, ir todėl esame priversti padaryti tęsinį į sekančias "Sandaros" laidas.

Lietuvoje sukaktuvių minėjimas prasidėjo su Vasario 16 ir baigsis, rodos, su rugp. 15. Todėl ir mums nebus nusižengimu, jeigu laiks nuo laiko prisiminsim apie šias taip reikšmingas musų tautai Lietuvos Nepriklausomybės sukaktuves.

"S." Red. ir Adm.

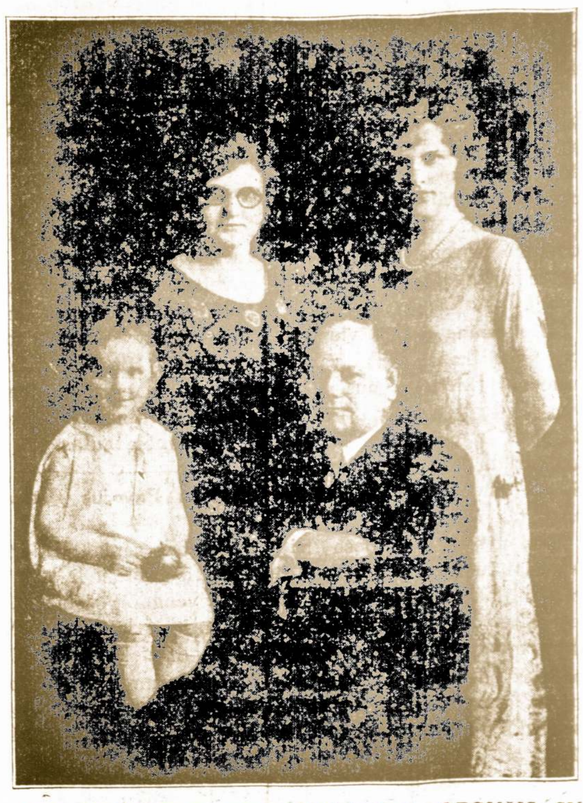

ALT. SANDAROS PREZIDENTAS S. GEGUŽIS SU ŠEIMA.

P-nas S. Gegužis yra daug pasidarbavęs Lietuvai ir išeivijai. Per 18 metų jis vadovavo SLA. ir išaugino jį į didžiausią lietuvių organizaciją.

Lai Gyvuoja Laisva ir Nepriklausoma Lietuva!

Kaip visų geros valios lietuvių, taip ir mano yra troškimas matyti Laisvą ir Nepriklausomą Lietuvą. Taipgi palinkėti, kad netolimoj ateity butų atvaduota ir sostinė Vilnius.

DR. C. Z. VEZELIS

4645 So. Ashland Ave. Chicago, Ill.

Lai Gyvuoja Laisva ir Nepriklausoma Lietuva!

Įžengdami į 21-muosius Lietuvos Nepriklausomybės metus, įžengkime ir į naujų musų darbų programą — Stipriai saugoti Lietuvos nepriklausomybę, saugoti Klaipėdos kraštą ir išlaisvinti Vilnių, Suvalkus ir Gardiną.

ANTANAS ČIURAS

3253 So. Halsted St. Chicago, Ill.

SUKYS-DOODY-ANTONISEN, INC.

SKOLINAM IR PERKAM PIRMUS MORGIČIUS.

INSIURINAM GEROSE KOMPANIJOSE — NUO UGNIES, VĖTROS IR T. T. TAIPGI — STIKLUS, AUTOMOBILIUS IR RAKANDUS.

3320 South Halsted St., Chicago, Illinois
Telephone YARds 5215

Senesnius Laikus Prisiminus

Kai Lietuviai Budavo Priskiriamį Prie Kitų Tautų.

Kaip žinome, skaitlingesnė lietuvių emigracija į Ameriką prasidėjo 1864 metais, kai Lietuvoj pasitaikė labai blogi laikai ir badas.

Amerikos valdžios įstaigos, kurios apie mus mažai buvo girdėjusios, lietuvius ateivius priskirdavo prie rusų arba lenkų. Tik kylant lietuvių tautiniam susipratimui, ypač pradžioj šio šimtmečio padėtis ėmė kiestis.

Tuomsyk pasirodė kad ir išeivijos lietuviams daroma skriauda valstybės gyventojų surašuose, kuriuos lietuviai užrašoma tik lenkais, rusais ar vokiečiais, o lietuviais juos užrašyti enumeratoriai atsisako. Tame reikale aš 1904 m. spaudoje paraginau lietuvių organizacijas iš valdžios pareikalauti, kad kas dešimts metų surašinėjant šalies gyventojus, lietuviai butų užrašomi lietuviais, tačiaus iš mano raginimų niekas neišėjo; 1907 m. gavęs SLA. reprezentaciją, prigelbstint Dr. Šliupui kreiptasi į Darbo ministeriją ir išdėjus reikalą, prašiau surašų blankose įdėti rubriką lietuviams. 1907 m. Spalio 14 dienoj ministeris savo laišku pranešė SLA. centrui, kad su 1910 m. cenzu lietuviai jau bus užrašomi tik lietuviais, o 1910 m. pradžioj valstybės prezidentas Taft jau proklamavo cenzą su lietuvių rubrika.

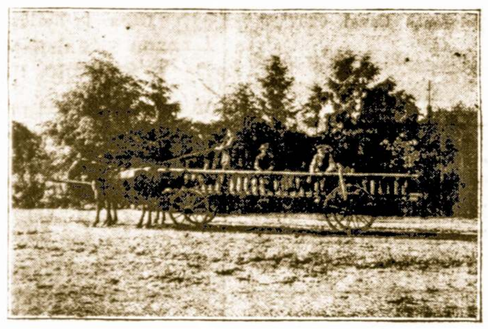

KELIONĖS PRADŽIA IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

Tai buvo išeivijos lietuvių ramybės laikai, kuriais nuveik ta nemažaį kulturiškų darbų. Taip lietuvių kulturai vystantės, prisiartino 1914 m. ir užsikurė Europos didžiųjų valstybių karė, kurios baisenybės užgulė Lietuvos žemelę.

Išeivijos Lietuvių Sujudimas.

Išeivijos lietuviai nematė, bet jautė visas tas baisenybes, kurios teriojo Lietuvą. Sujudo visose pusėse, ir pasigirdo šauksmai: "Gelbėkim Lietuvą"! Gelbėkime, bet kaip? Lietuva buvo nuo viso pasaulio atskirta kariškų galybių. Įvyko visa eilė suvažiavimų, konferencijų ir seimų, kad susitarti kokią ir kaip butų galima nešti Lietuvaį pagelbą. Susitarta prašyti valdžios leisti viešą rinkliavą aukų Lietuvos gelbėjimui, ir surinktas aukas įduoti Raudonam Kryžiui, kad tas už tuos pinigus nupirkęs maisto ir drabužių nugabentų Lietuvai, nes kitaip nebuvo galima. Vargo delegacijos važinėdamos į Washingtoną, kol išprašė valdžios leidimą. Valstybės prezidentas Wilsonas pagaliau proklamavo 1916 m. Lapkričio pirmą dieną rinkimui aukų Lietuvos gelbėjimui. Daug tukstančių išeivijos lietuvių skirtoj dienoj vargo rudens drėgną dieną gatvėse praeivių prašant aukų Lietuvos gelbėjimui. Surinkti pinigai įduota Raudonam Kryžiui; kiek pagelbos Raudonas Kryžius Lietuvai už tuos pinigus nugabeno, vargiai kas žino. O ir teirautis apie taį nebuvo kada. Atvažiavęs adv. M. Yčas su kun. J. Žilium, Andrius Martus ir lankęsis okupuotoj Lietuvoj kun. Bartuška su J. Bielskiu, pasakojo visas baisenybes, kurias jie matė savo akimis. Amerikiečiai graudinosi tomis žiniomis, ir nerimo.

Gyvenimo Viesulos

Prie viso to supjudimo, prie visų tų nusiminimų, 1917 m. prisidėjo naujas smugis. Suvienytos Valstijos sulaužė žadėtą neutralumą ir išėjo kariauti Vokietiją. Šalis atsidurė kariškoj drausmėj. Žmonių gyvenimas tapo suvaržytas. Militariškos gatvėse parodos, padangėse nuolatiniai orlaivių kriokimai, rinkliavos su grumojimais, spaudos varžymai, cenzura, maisto aprubežiavimai, gan dažni privers tini maisto ir žiburių taupymai — kėlė neramumą. Upas dar daugiau nupuolė kada pradėta kariuomenėn imti vyrus. Suretėjo lietuvių jaunų vyrų eilės, nusilpo todėl lietuvių organizacijos, o tuom pasinaudojant į organizacijas pradėjo briautis bolševizmas. Apsistojo veikimas, kilo nauji nesutikimai ir barniai. Pagaliaus atsirado influenzos maras, kuris ėmė sau aukas be pasigailėjimo. Beveik neliko namų, kuriuos nebutų palietęs liudėsis dėl iškeliavusių kariumenėn, o dar labiau retai pasitaikė toki namai, kuriuose maras nebutų ką nusmaugęs.

Iš kitos pusės priviso gaujos įvairių lupikų, pelnagaudų, sukčių ir huliganų, kurie pasinaudodami progomis, skriaudė ir taip jau neramų privatišką žmonių gyvenimą. Dėl tų ir kitų ypatingų priežaščių suniuro visos šalies gyventojų upas, ir iki šiai dienai jis neatsitaiso. Dingo žmonių smagus upas ir linksma mina.

Lietuvos Nepriklusomybė

Visame tame chaose, prie visų tų neramumų ir triukšmų, 1918 m. Balandžio mėnesio išeiviją pasiekė gana suvėluota žina, pranešanti, kad tų metų 16 DIENĄ VASARIO LIETUVA PASISKELBĖ NEPRIKLAUSOMA VALSTYBE.

Žinutė atėjo (rodos), iš Švedijos, o kad kariška cenzura ją nesulaikytų, buvo tru putį sausa, be jokių priedų. Tokiame upe išeivijos lietuviai tą žinelę priėmė labai šaltai ir nuosyk į ją domės kreipė labai mažai; jai nepasitikėdami, kartais vieni kitų paklausdavo "ar tai gali buti teisybė?" Ir žiniaį netikėti buvo pamato, nes kasgi galėjo tikėtis, kad visų pamiršta, karo baisenybių nuteriota ir okupantų užvaldyta Lietuva galėjo išdrįsti pasiskelbtį nepriklausoma? Tai buvo labai abejotina ir tiesiog ne įtikėtina žinia.

Tačiau ta žinia netrukus pasikartojo. Tada lietuviai įvykiui lyg patikėdami, lyg dar netikėdami, pradėjo vieni kitiems statyti klausimus: ar Lietuva galės išsilaikyti? ar mokės valdytis? ar atsiras valdžiai sudaryti tinkami žmonės? iš kur gaus kariumenę? Juk tam reikalui turi buti žmonės išsilavinę, su aukštomis rangomis, uniformuoti, ordenuoti ir tt. O juk lietuviai tik paprasti kaimiečiai arba jų sunųs sumiesčionėję, tai kokia iš jų galės buti valdžia ir kariuomenė? Su tokiais "mužikais" juk kitose valstybėse niekas nesiskaitys. Kiti aiškino, kad Lietuvai reikėjo glaustis prie Rusijos ir tai liktis lojališka, tai bent gėdos lietuviams nebutų buvę.

Tokius ir panašius lietuvių pasikalbėjimus buvo galima girdėti visur, o to priežastim buvo tai, kad Lietuvos pasiskelbimo nepriklausoma niekas tokiu laiku nesitikėjo ir nelaukė. Tai buvo staigo, uma žinia, ir pertai buvo pamato lietuviams visaip protauti. Visa tai išsklaidė 1919 m. pradžioj atvykusį pirmutinė Lietuvos misija: Jonas Vileišis, Povilas Žadeikis ir kun. Jonas Žilius. Suvargusius, bet reikšmingus Lietuvos svetelius išeivijos lietuviai visur širdingai priėmė, sveikino ir jais džiaugėsi kada jie neabejotinai užtikrino, kad Lietuva savo nepriklausomybę išlaikytį sugebės.

V. Jokubynas

P-lė H. Lesčauskas

Panelė H. Lesčauskaitė yra savininkė Bridgeport Pharmacy, 3337 So. Morgan Street ir pradedant nepriklausomos Lietuvos 21 metus ji sveikina visus lietuvius linkėdama kad tarp musų žydėtų vienybė ir tautinis susipratimas.

J. Olšauskas

J. Olšauskas yra Chicagos lietuvių pionierius biznio ir švietimo srity.

Jo veikimas buvo plačiai išsišakojęs ir visų nuopelnų nesurašytum į didoką knygą.

JONAS BRENZA

Jonas Brenza yra Metropolitan State Banko prezidentas. Jis gausiai remia ir pats dalyvauja tautiniam lietuvių darbe.

SANDAROS SEIMAS JAU 1916 METAIS PASISAKĖ UŽ LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĘ

Istorinis Tautinių Veikėjų Suvažiavimas Philadelphijoj.

Pačiam... pasaulinio. karo smarkume, kai musų sena tėvynė tik ką buvo užimta vokiečių kariuomenės ir kentė badą ir skurdą, Amerikos lietuviai ne tik rupinosi jos sušelpimu, bet ir atstatymu, kai po nepriklausomos valstybės.

1916 metais, sausio 1 dieną Philadelphijoj suvažiavo apie 100 Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros delegatų ir iškilmingam posėdy priėmė sekančio turinio rezoliuciją.

"Turėdamį omeny musų tautos savystovumą, mes eisime visais tinkamais keliais, kurie veda prie etnografinės Lietuvos nepriklausomybės, kur musų tauta galėtų liuosai plėtotis ir pilnai apreikšti savo gyvenimą ir iš kur galėtų spinduliuoti tyros lietuvybės ir demokratijos dvasia į visas lietuvių tautos daleles, išblaškytas po visą pasaulį..."

Taigi šitais žodžiais pareikšta Amerikos lietuvių išeivijos nusistatymas kovoti už nepriklausomą Lietuvą. Kada vėliau, tais pačiais metais ALT. Sandaros pirmininkas R. Karuža nuvyko į Šveicariją svarbiai visų lietuvių konferencijai, toji nepriklausomybės rezoliucija buvo įteikta Lietuvos veikėjams.

Senas Delegatas.

Dabartiniu laiku nepriklausoma Lietuva turi 21,490 kv. mylių ir pustrečio miliono gyventojų.

1910 metais į Ameriką atkeliavo 22,714 lietuvių.

D. A. Zimontas Kaipo Veikėjas

Trumpa jo gyvenimo biograja.

Dr. A. Zimontas gimė 1882 metais, spalio 10 d. Pašilės parp., Paraudžio vienkiemyje. Be tėvų paliko 7 metų amžiaus. Lietuvoje mokėsi pradinėj mokykloj.

Amerikon atvyko 1899 metais ir tuojau pradėjo lankyti vakarinę mokyklą, o paskiau Lewis Institutą. Dentisterijos kolegiją Illinois baigė 1907 metais ir pradėjo praktikuoti Chicagoj.

1909 metais vedė Julia Judeikaitę ir susilaukė trijų sunų. Vyresnysis jau yra medicinos daktaras ir praktikuoja amerikonų apgyventam miestely Constantine, Mich., o du jaunesniejį dar tebelanko universitetą.

Užtikrinęs sau privatinį gyvenimą pradėjo dirbti tautinį ir visuomeninį darbą. Dar moksleiviu budamas prisirašė prie "Aušros" draugijos, o paskiau prie SLA. ir Tėvynės Mylėtojų D-jos. Susivienijime jis suorganizavo keletą kuopų, laikė paskaitas ir dalyvavo viešam veikime.

Tėvynės Mylėtojų Draugijos prezidentu buvo per 6 metus ir tame laikotarpyje ši draugija išleido daugiausia knygų ir turėjo daugiausia narių.

Prieš karą, kai Amerikon atvyko Dr. J. Basanavičius su M. Yču rinktį aukų Tautos Namui Vilniuje, Dr. A. Zimontas gelbėjo jiems piniginiškai ir darbu. Kuomet tautinės sriovės organizacija "Sandara' įsteigė Nepriklausomybės Fondą, kuris surinko Lietuvos šelpimui $30,000, Dr. A. Zimontas buvo to fondo iždininku. Jis taipgi buvo iždininku "Lietuvių Dienos" Chicagoje, laike, kurios tapo surinkta $25,000.

Jis dalyvauja įvairiose kitose išeivijos gyvenimo srityse. Jo ofise įvyko daugelis svarbių politinių pasitarimų,

Dr. A. Zimontas tebėra ir šiandie nuoširdus veikėjas ir visų gerbiamas asmuo.

—Alfa.

LENKAI NUGALĖJO LIETUVIUS HOCKEY ŽAIDIME PRAHOJ

Praha.—Vasario 14 dieną, tarptautinėse rungtynėse už pasaulio čempionatą hockey žaidime, lietuviai pirmą kartą susitiko su lenkais ir pralaimėjo.

Hockey žaidimas įvyko vandeny. Priešingi "teamai," plaukiodami laiveliais, bandė įvaryti "bolę" į priešingos pusės vartus.

GERKIT Tik Gerą ALŲ

Ambrosia

SOUTH SIDE BREWING COMPANY

Visi geria ir mėgsta AMBROSIA ALŲ, nes jie žino, kad tas alus yra padarytas iš geriausios rušies produktų.

Urmo (Wholesale) kainomis pristato į alines ir kitas įstaigas. Visuomet kreipkitės pas NORKŲ, kur gausite greitą ir teisingą patarnavimą.

2415 West 64th St., Chicago, Ill.

Biznio Telefonas Boulevard 7179 — Res. Hemlokck 6240

Pagelba Nuo Reumatizmo ir Sausgėlės

Nesikankykite savęs skausmais, Reumatizmu, Sausgėle, Kaulų Gėlimu, arba Mėšlungiu — raumenų sukimu, nes skaudėjimai ant patalo paguldo.

CAPSICO COMPOUND mostis lengvai prašalina viršminėtas ligas; mums šiandien daugybė žmonių siunčia padėkavones pasveikę. Kaina 50c., per pašta 55c ar dvi už $1.05.

Dukart tvirtesnė — 75c.

Knyga: "ĘALTINIS SVEIKATOS" augalais gydytis, kaina 50c.

JUSTIN KULIS

3259 South Halsted Street Chicago, Ill.

JOHN P. EWALD REALTY CO.

LOANS and INSURANCE

Jeigu reikalauji pinigų ant Pirmo Mortgičio, arba apdraudos nuo ugnies, vėjo, etc., atsišauk:

840 West 33rd Street

TELEFONAS: YARds 2790 arba 2791

Keistučio Skolinimo ir Budavojimo B-vės

RAŠTINĖJE.

REAL ESTATE

TEIKIAME PATARIMŲ MORGIČIŲ, TAKSŲ KLAUSIME . . .

TURIME VISOKIŲ BARGENŲ NAMŲ PIRKĖJAMS . . .

NOTARY PUBLIC, INSURANCE IR PASKOLOS

B.R. PIETKIEWICZ & CO. MORTGAGE BANKERS

2608 West 47th Street

Telephone Lafayette 1083

VIETA, KUR CHICAGOS LIETUVIAI PERKA SAU ANGLIS

Mes užlaikom tik geriausios rušies anglis ir turim didelį pasirinkimą. Kainos labai prieinamos; užganėdinimas užtikrintas.

Vilija Coal Co.

3700 So. Spaulding Ave. :: Chicago, Ill.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA.

Tel. Lafayette 2584.

DVI MODERNIŠKOS LIETUVIŲ ĮSTAIGOS

JUCIJS SISTERS RESTORANUOSE VISUOMET GERAS IR SKANUS VALGIS, GERAS IR MALONUS PATARNAVIMAS — ŽEMOS KAINOS.

Jucus Sister Restaurants

3241 So. Halsted Street

1608 West 47th Street

CHICAGO, ILLINOIS

Chicagoje

Giria Jubiliejinę "Sandaros" Laidą

Dr. K. Drangelio Laiškas

Gerb. M. Vaidylai,
"Sandaros" redaktoriui,
Chicago, Ill.

Didžiai Gerbiamas Tamsta:-

Tamstos asmeny sveikinu Amerikos Lietuvių Tautinę Sandarą Nepriklausomos Lietuvos 20-metinio Jubiliejaus proga taip didelį ir turiningą laikraštį išleidus.

Gailiuosi neprisidėjęs prie taip įspudingo leidinio ir Tamstos kvietimo nepatenkinęs. Medžiagos ir atminimų pas mane yra daug. Turiu viltį, ir linkiu Tamstai, sulaukti Sidabrinio Jubiliejaus, kuomet ta bus dar naudingesnė.

Šia proga nuoširdžiai dėkoju Tamstai už man suteiktą pagarbą įdedant mano atvaizdą su daug reikšmingu prierašu. Juo ilgiau gyvenu, juo daugiau įsitikinu, kad tautinio darbo atbalsis vis darosi skardesnis ir malonesnis.

Su tikra pagarba,
Dr. K. Drangelis,
1938 m. vas. 19 d.

Amerikos Lietuviai Veikėjai, Gavusi Ordinus

Kaikurie, gavusieji iš Lietuvos ordinus, buvo tikrai "surprized." Reporteriui yra žinonoma, kad tokio pagerbimo nesitikėjo nei Dr. A. Zimontas, nei J. Hertmanavičius, nei Dr. S. Biežis, nei p-lė M. Brenzaitė, nei kiti.

Už tai, kai sužinojo, jog jie yra "išrinktųjų" tarpe, tai nudžiugo ne tik jie, bet ir jų skaitlingi draugai.

Pasveiko F. Platkauskas

Žinomas tautinės dirvos veikėjas p. F. Platkauskas keliatą sąvaičių sunkokai sirgo ir buvo priverstas važiuoti į ligoninę.

Dabar jis jau pilnai pasveiko ir grįžo į darbą.

'Bendras Frontas' Sukas Ir Apie Studentų Kliubą

Universitetą lankantis lietuvių jaunimas Chicagoj turi savo "University Club". Per trejetą pastarųjų mitingų, ten verda košę keli "bendrafrontininkai" norėdami užvaldyti tą kliubą. Buvo pasiulyta, kad studentai prisidėtų prie "kongreso"; buvo pakištos rezoliucijos su karštais protestais, bet tas viskas nepraėjo.

Dabar iškilo klausimas ar palikti Lietuvos konsulą p. P. Daužvardį stipendijų fondo globėju. Proletariškos pakraipos kliubo nariai, įsirašę politiniais išrokavimais, bando pakreipti savaip, bet ar jiems pavyks, sunku pasakyti.

Akademikas.

GARSINKITĖS "SANDAROJE"

Savieji Kratos Lietuvos Vėliavos, o Svetimi–Ne

Incidentas su Musų Legionieriais Chicagoj

Dalyvaujant keliose iškilmėse teko matyti maršuojant ir atlieka tam tikras ceremonijas Dariaus-Girėno lietuvių legionierių postą. Viskas atrodė gražu, tik vieno dalyko truko—tai Lietuvos vėliavos, kurios legionieriai vengdavo iškelti.

Maniau sau, jog jiems nevalia nešioti jokios kitos valstybės vėliavos, apart Suvienytų Valstijų. Bet štai Vasario 20 dieną Lietuvos nepriklausomybės sukaktuvių minėjime Morrison viešbuty, laike iškilmingų ceremonijų į salę įmaršuoja amerikiečių legionieriai nešdami ir gražią Lietuvos trispalvę vėliavą, kuriai, užlipę ant scenos, atidavė militarišką pagarbą. Toks jų žygis padarė labai gražaus įspudžio.

Taigi, matote, ko nedrįsta padaryti savi, lietuviai legionieriai, tą drąsiai ir iškilmingai atlieka svetimtaučiai.

Veteranas.

Musų Pačių Reikalai

Himnas Bažnyčioje.

Pralotui M. Krušui išvykus į Pietų Ameriką ir Europą, Šv. Jurgio bažnyčioje įvyko "revoliucija".

Vasario 20 dieną, tuojau po pamaldų, choras sudainavo pirmą syk "Lietuvą Tėvynė Musų".

Aukos Politiniams Kaliniams.

Nors Lietuvos kalėjimuose nebėra bolševikų, nes juos visus išmainė ir pasiuntė Sovietų Rusijon, tačiau aukos dar vis renkamos politinių kalinių sušelpimui.

Paklausus vieno komunisto, kam jie tą daro, komunistas atsakė:

"Jei nerinksim aukų, tai iš ko gi mes patys gyvensim?"

Kam Neteko Ordinai...

Šis 20 metų Lietuvos nepriklausomybės jubiliejus buvo gan liudnas tiems, kurie tikėjos, bet negavo ordinų.

Nenusiminkit, vyrai, mes esame ir busime didžiumoj, o didžiuma juk visad turi pirmenybę!

Sužeidė Juozą Vadą

Chicagos priemiestyje, 115 gatvė ir E. Avenue pasažierinis traukinys trenkė į skersai važiavusį automobilį ir smarkiai sužeidė draiverį Juozą Vadą.

J. Kilikevičia Susilaukė Sunaus

Simano Daukanto Federal Savings and Loan Ass'n. direktorius Juozas Kilikevičė džiaugiasi užgimusiu sunu, kurio krikštynos įvyko pereitam šeštadieny.

Stato Dvi Trumpas Operas

Chicagos lietuvių choras "Pirmyn" stropiai rengiasi pastatymui dviejų operų: "Cavaleria Rusticana" ir "Gražioji Galatea." Lošimas įvyks sekmadieny kovo 13 d. Sakalų svetainėj, 2343 So. Kedzie Ave. Priedžia 3:30 p.p.

Vaidinime dalyvaus p. Steponavičienė, Pranas Jakavičius, Viktoras Benderis, Ona Skeveriutė, Aldona Grigoniutė, Jonas Rukštala, Algirdas Brazis, Stasė Rimkaitė ir Lillian Stuperaitė.

Mindaugio Draugijos Balius

Pranešimas Town of Lake Lietuviams

Šeštadieny, vasario 26 dieną, Ežerskio svetainėj pagarsėjusi Mindaugio draugija rengia balių su šokiais. Bus gera muziką prie kurios atsilankiusieji galės pasišokti ir pasilinksminti.

Šiai draugijai pirmininkauja darbštus narys M. Trijonis.

—Rep.

Pasiryžusi Vykti į Lietuvą

Town of Lake kolonijos gyventoja Petronelė Jonikienė, 4628 So. Marshfield Ave. šiais metais yra pasiryžusi atlankytį Lietuvą, kurios nėra mačiusi per 25 metus.

J. Juras Pasekmingas Agentas

Jau penktas metas, kaip Juozos Juras, 4061 So. Campbell Ave. dirba prie didelės skalbyklos ir važinėja savo troku, kurį pakrikštino "Milda."

Biznyje Svetimtaučių Tarpe

Englewood kolonijoj gyvenęs Kazys Martinkėnas turi didelę ir gerai įrengtą gazolino stotį, 21 E. 58th Street.

Jo kostumieriai yra beveik išimtinai svetimtaučiai. Butų gerai, kad laiks nuo laiko ir lietuviai jį atlankytų.

Padarykit Patys Išvadą

Šiomis dienomis gavome laišką, kurio siuntėjas prašo mus įdėti "neiškraipius." Laiško turinys sekantis:

"Gerbiamas Sandara redaktoriau suteik vietos šitiem keliem mano žodžiam. Skaitydamas Sandara no. 6 1938 randu angelvis uždietas turiu atidoti. Žinoma čionais skamba teisingai iegut Povilas padera Jožiu skrauda turi su Jožu tertis arba atsiliginti bet ne i laikrašcius Rešinieti nesemenes arba melegistes tamsta perdaug atviras trumpai kentribes tur buti tamsaj parspna prisisapnavo is Keresdešimt dviju dorelu tamstai pasidaro keturi tukstencei ir dušimtei do. aš tik kreipius pri tamstos ipatiškaj."

Jusų Kunkurantas.

Pažvelgus Kelioliką Metų Atgal

Pereitoje Sandaros laidoje skaitytojai pastebėjo, tarp daugelio kitų ir poros vietos veikėjų atvaizdus, apie kurių veikimą tenka šis tas pridurti, butent: V. F. Andriulio ir S. K. Grišiaus.

Tie du musų veikėjai kaip ir užmiršti, taipgi nėra šiandiena taip garsi ir ta kolonija, kurioje jie darbavosi, butent 18-tos gatvės kolonija.

Atgimus Lietuvai, toji kolonija gana gražiai pasižymėjo patriotiniais darbais. V. F. Andriulio ir S. K. Grišiaus pastangomis buvo įsteigta Lietuvos Laisvės Paskolos Bonų stotis, kuriai šie du veikėjai vadovavo ir kuri išplatino — pardavė net už $24,650 bonų. Tai yra, palyginamai, graži suma pinigų. Bet tie darbuotojai kaip ir užmiršti. Kodėl? Gal but todėl, kad jie nemokėjo ar nenorėjo garsinti savo darbų vaisių. Čia nėra joks pasigyrimas ir tai liudija esamieji jų archyvuose dokumentai ir visi akvitavimai.

Taigi, Lietuvos kurimosi šie du veikėjai atliko savo kaipo tikri tėvynainiai ir už tai jie užsitarnavo didelės pagarbos.

Stasio K. Grišiaus Kitas Nuopelnas.

Pas Chicagos lietuvius yra tokia mintis, kad jei ne S. K. Grišius, tai Dėdei šernui paminklo nebutų buvę. Tiesa, čia ne vienas p. Grišius dirbo. Tą komitetą sudarė šie asmenys: a. a. adv. St. Kodis, Dr. Zalatorius, p. K. Katkevičienė, p. J. Baranauskienė, p. K. Semaška p. J. Švitra ir S. K. Grišius. Šie visi asmenys užsipelno ne tik nuo Chicagos, bet ir nuo visų lietuvių pagarbos. Bet p. Grišiui, kaipo buvusiam to komiteto sekretoriui, tenka daugiausia kredito, nes pridėjo daugiau darbo, negu bile kuris kitas komiteto narys. — **Tėmijęs.**

Popiežiaus sargybos nariai reikalauja, kad visiems butų mokamas vienodas atlyginimas, nepaisant kiek laiko kuris jų tarnavo.

J. Radžius Laidotuvių Direktorius

Atvyko Amerikon 1900 metais ir apsistojo Chiragoj. Savo biznį pradėjo gegužio 10, 1913 metais.

Kilęs iš Lietuvos, Varnių miesto, Telšių apskrities.

J. Radžius, kurio įstaiga randasi 668 West 18th Street, Chicago, Ill. paremia gausiai lietuviškus reikalus.

Phone BOUlevard 4272
DR. S. WEISSEL
SPECIALISTAS
Akių, Ausų Nosies ir Gerklės
Ofiso Valandos:
Nuo 12 iki 1 diena ir 7 iki 9 vak.
Nedėlioj pagal Susitarimą
756 W. 35th Street
CHICAGO, ILL.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Telefonas Yards 1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 West 35th St.
Kampas Halsted St.
Valandos: nuo 10 iki 4, nuo 6 iki 8
Nedėliomis pagal sutartį.

ADVOKATAI

Namų Tel. Keystone 5286
CLEMENT J. SVILOW
LIETUVIS ADVOKATAS
33 No. La Salle St.
Phone Central 1840
Chicago, Ill.

Telephone Boulevard 2800
JOSEPH J. GRISH
LIETUVIS ADVOKATAS
4631 South Ashland Ave.
Res. 6515 S. Rockwell St
Telephone: Republic 9723

OLIS IR VASALLE
ADVOKATAI
134 No. La Salle St., Suite 1308
Vakarais tik Ketvirtadieniais
3252 So. Halsted St.
Tel. Calumet 6945

JOHN B. BORDEN
LIETUVIS ADVOKATAS
2201 W. Cermak Road (W. 22 St.)
Ofiso valandos: Kasdien nuo 9 iki 5
Vakarais: Panedėlio, Seredos ir Pėtnyčios 6 iki 9
Telefonas Canal 1175
Namai: 6459 S. Rockwell St.
Telefonas Republic 9600

STELLA STRIKOL
Attorney and Counsellor at Law
(Lietuvaitė—Advokatas)
134 No. La Salle St Chicago
Kambarys 1308
Tel. Randolph 0332
Vakarais namuose
6710 So. Campbell Avenue

Tel. Prospect 1012.
KAL & ZARETSKY
LIETUVIAI ADVOKATAI
6322 So. Western Ave., Chicago
VALANDOS:
Panediely, Utarninke ir Ketverge nuo 2 iki 9 vakare.
Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 2 iki 6.
Subatoj nuo 12 iki 6.
Res. Tel. Republic 5047.

Phone Central 1824.
A. A. SLAKIS
LIETUVIS ADVOKATAS
7 South Dearborn Street
Kambarys 1230
Chicago, Illinois
Res. Tel. Hyde Park 3395

LIETUVIAI DAKTARAI
AMERIKOS LIETUVIŲ DAKTARŲ DRAUGIJOS NARIAI

Phone REPublic 2266
Dr. K. Drangelis
DENTISTAS
2403 West 63rd Street
Kampas 63rd ir Western Ave.

Phone PROspect 1028
DR. J. J. KOWAR
(KOWARSKAS)
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2403 West 63rd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: 2—4 ir 7—9 vak.
Nedėlioj ir Seredoj pagal sutartį
Rez. ir Ofisas 2359 So. Leavitt St.
Tel. Canal 0706

Phone Canal 6122
DR. GEO. I. BLOŽIS
DENTISTAS
2201 West 22nd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos:
Nuo 9:30 iki 12; 1—5 ir 6—8
Rez. 8342 So. Marshfield Ave.
Phone Beverly 1868

Res. Tel. Prospect 3785
DR. J. J. ŠIMKUS
DENTISTAS
1821 S. Halsted St.
Telefonas Canal 0257
Val.: 9:30—12; 1—5 ir 6—8
CHICAGO, ILL.

I. E. MAKARAS M. D.
Tel. Pullman 1193 ir 8277
10758 So. Michigan Ave.
ROSELAND-CHICAGO, ILL.
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS

Victory 1522
DR. J. KULIS
Valandos:
9 iki 12 a.m.—6 iki 9 p.m.
LIETUVIS GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 So. Halsted St. Chicago

Phone Prospect 1012
DR. STANLEY JAKUBS
DENTISTAS
6322 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
OFISO VALANDOS:
Nuo 9 iš ryto iki 8:30 vakare

Tel. Canal 0257
Dr. P. Z. Zalatoris
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofiso valandos:
10:30 iki 12 val. rytais
1 iki 3 val. po pietų
6 iki 9 val. vakarais.
Sekmadieniais: 9 iki 12 val. rytais
Ofisas:
1821 So. Halsted Street
Telefonas Canal 0257
Rezidencija:
6600 So. Artesian Avenue
Telefonas Prospect 6659

Tel. Boulevard 5914 Dieną ir Naktį
Ofiso Valandos nuo 2 iki 4, nuo 7 iki 8:30 v. Nedėl. nuo 10 iki 12 a.m.
DR. S. NAIKELIS
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas ir Rezidencija
3335 So. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

Tel. Yards 3557
DR. J. MOCKUS
LIETUVIS DENTISTAS
3401 So. Halsted St. Chicago
Hours: 9-12 2-5 6:30 to 8:30
No Office Hours Wednesday

Phone Canal 6122
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
2201 W. 22nd Street
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: nuo 1—3 ir 7—8
Seredomis ir Nedėl. pagal sutartį
Rez. 6631 So. California Avenue
Telefonas Republic 7868

DR. STRIKOL'IS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Ofisas: 4645 So. Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 val. vak.
Nedėliomis pagal sutartį.
Ofiso Tel: Boulevard 7820
Namų Tel: Prospect 1930

Phone VICtory 2514
Dr. A. J. Zimontas
Seniausias Lietuvis
DENTISTAS
3252 So. Halsted St.

Phone LAFayette 8016
Dr. Alex. J. Shimkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir Rezidencija
4300 S. Fairfield Ave.
CHICAGO, ILL.
Ofiso valandos: Atdara visą dieną — 24 valandų Patarnavimas

Phone Boulevard 7042
DR. C. Z. VEZEL'IS
DENTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Valandos nuo 9 iki 8 vakare
Seredoj pagal sutartį.

Ofiso Tel. Boulevard 5913
Rez. Tel. KENwood 5107
DR. BERTASH
756 W. 35th Street
Cor. of 35th and Halsted Sts.
Ofiso valandos nuo 1-3; 6:30-8 ir
Nedėldieniais pagal sutartį.

Phone Hemlock 2061
Dr. Joseph Kella
Dentistas
6558 So. Western Ave., Chicago
Valandos nuo 9 iki 8 vakaro
Nedėliomis pagal sutartį

Ofiso Tel. Victory 3487
DR. J. P. POSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3133 S. Halsted St. Chicago
Ofiso valandos:
Nuo 9 iki 12 dieną ir — 7 iki 9 vak.
Išskyrus Antr-nio ir Ketvirt. vak.
Rez. 6504 So. Artesian Avenue
Telefonas Hemlock 2374
Res. valandos: 3 iki 6 vakare
Antradieniais ir Šešt. 3 iki 5 vak

Phone Calumet 7358
DR. M. ZILVITIS
DENTISTAS
3243 South Halsted Street

DR. MARGERIS
3325 So. Halsted St.
Valandos:
nuo 10 ryto iki 2 po pietų
ir nuo 6 iki 8 val. vakare.
Šventadieniais tik susitarus
Phone Boulevard 8488

LAIDOTUVIU DIREKTORIAI
— NARIAI —
CHICAGOS IR CICEROS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJOS
Ambulancų Patarnavimas Dieną ir Naktį
Turime Koplyčias Visose Miesto Dalyse

JUOZAPAS EUDEIKIS IR TĖVAS
4704 So. Western Ave. Phone Virginia 0883

I. J. ZOLP
1646 West 46th Street Phone Boulevard 5203—5566

LACHAWICZ IR SUNUS
2314 West 23rd Place Phone CANal 2515
SKYRIUS: 42-44 Eest 108th St. Phone Pullman 1270

P. J. RIDIKAS
3354 So. Halsted Street BOUlevard 4089

J. LULEVIČIUS
4348 So. California Ave. Phone Lafayette 3572

S. P. MAŽEIKA
3319 So. Lituanica Ave. Phone Yards 1138

A. PETKUS
1410 So. 49th Ct., Cicero, Ill. Phone Cicero 2109

A. MASALSKIS
3307 So. Lituanica Avenue Phone Boulevard 4139

S. M. SKUDAS
718 West 18th Street Phone Monroe 3377

Phone Prospect 3242 Day & Night Service
PAVLAVICIA UNDERTAKING CO., Inc.
L. RECK'AS, Embalmer
Complete Funeral For $75.00
6823 So. Western Ave. Chicago, Illinois